

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP

Megjelen hetente egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Nyácsik Soma utóda cég.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók. Hirdetések és nyilvtéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

SÁRKÁNY SÁMUEL

bányakerületi ev. püspök.

A bányai ágostai hitvallásu evangélikus egyházkerület egyházainak bizalma — csaknem egyhangulag — egy köztisztelőben s közszeretőben álló, kiváló műveltségű, mély tudományu, széles látókörű, tapasztalatokban gazdag, evangéliomi szellemű, hazafias érzelmű és szép szónoki tehetségű egyházi férfit emelt a püspöki méltóságra, mely ezelőtt néhány hónappal dr. Szeberényi Gusztáv halála következtében megüresedett.

E jeles egyházi férfiú Sárkány Sámuel, pilisi evangélikus lelkész, érd. pestmegyei főesperes, a kerületi gyámintézet ez idő szerinti elnöke, Sárkány János helybeli evang. lelkész testvér-

öccse, kinek megválasztása elé mindenki örömmel tekintett, s kit most, megválasztása alkalmából minden, egyházát és hazáját hön szerető protestans őszinte szívvel üdvözöl, mert hisz eddigi működéséből általánosan ismert kitűnő tulajdonai csatlhatatlan biztositókat nyújtanak arra nézve, hogy megdicsőült s elévülhetlen érdemekben gazdag elődjéhez, volt egykori versenytársához hasonlóan — teljes odaadással, evangéliomi és hazafias szellemben, áldásdús sikerrel fogja vezetni a reá bízott egyházak és iskolák ügyeit.

Fényes tehetségeinek s hivatottságának félreismerhetlen jele, hogy immár ezelőtt tizennyolcz évvel is felette tekintélyes párt csoportosult személye körül, hogy megválasztását keresztülvive, őt — mint evangélikus egyházunk Mózesét és Áronát — a püspöki székre emelje, a kerület élére állítsa. A bányai evangélikus egyházkerület további sorsa tehát ismét avatott, erős és kipróbált kezekbe

kerül, mire nagy szükség is van, különösen most, midőn az evangélikus egyházunkat újjászervező zsinat küszöbén állunk, s midőn rövid időközben egymásután három kitűnő vezérferfitől fosztott meg bennünket a halál angyala.

Választott s fentebb nevezett Főpásztorunk — kihez szeretettel, bizalommal, tisztelettel fordul népes kerületünk egyeteme, kiré már most is méltán büszkén tekinthet az összes magyarhoni protestans egyház — dióhéjba foglalt életrajzát az alábbiakban veszik t. olvasóink:

Sárkány Sámuel ev. püspök ősrégi nemes székely családból származik, mely a XVII-ik század elején Erdélyből Gömör-vármegyébe költözött és itt az ev. református vallásról az ágostai hitvallásra tért át. Született 1824-ben Duna-Egyházaán Pestmegyében, hol akkoriban atyja, Sárkány Sámuel lelkészkedett, ki később Pilisre választott meg, s a pestmegyei egyházak főesperesévé lett. Anyja Clementis Apollónia volt. Iskoláit Szt.-Lőrinczen, s Kún-Szent-Miklóson kezdte meg, majd Aszódon, Selmeczen és Pozsonyban folytatta, mely utóbbi

TÁRCZA.

Búcsú.

Ne, óh ne tiltsd el tőlem most a pár szót,
Utolsó szóm lesz hozzád, úgy lehet;
Ne fordulj el, hisz' úgy is távozom már,
Engedd hát sírni fájó lelkemet.
Nem sírni, nem! csak egy-két árva szócskát
Szóljon belőle még a fájdalom, —
Aztán elhallgat mindörökre, végkép...
Isten hozzád, én édes anyyalom!

Ha nyári csöndes estéken kiállasz
Kis erkélyedre, hol megláttalak,
S merengő lelked ott elszenderül majd
Egy boldogító, tilkos vágy alatt, —
Ne rettenj föl, ha egy bús éji szellő
At-átsohajt kis rózsáid felett...
Ne félj! az lelkem szárnyalebbenése,
Mely áld és titkon ott viraszt veled.

S ha eljő majd a rég várt kedves óra,
— Talán nem is soká már, úgy lehet, —
Midőn vágyad beteljesülve látod
S „a kis menyasszony” lézen a neved:
Ne rettenj meg, ha majd egy kósza, bús szél
Suhán sürögve kosszorúdon át...
Ne félj! — haldokló lelkem küldte hozzád
Utolsó áldó búcsúszóháját.

Szétfoszlott álom.

— RAJZ. —

Írta: Bóri Boriska.

Haldoklik a vágy, meghal az álom. Ha meghal az álom, temesd el és ne sirasd...

— Nem szeretett soha!...

...A zene megállt, a csillárok fénye kialudt, a lombok megtörten hanyatlottak alá. Hervadó virágok illata nehezíté a levegőt — és Elvira szótlanul és csendesen roskadt a padozatra.

Mintha az a sok millió csillag mind lehullt volna a földre! Örök homály borult a mindenségre, ifjú szíve édes ábrándjai törött szárnyakkal hulltak alá a magasból, a csillagzó álom szertefoszlott, édes búbajos tavaszának vonaglását érzi abban az összezu-zott szívében

— Miért, miért is tudtam őt oly nagyon szeretni!...

Kínos zokogás szakadt fel szívéből. Az utolsó jajkiáltása a haldokló szép tavasznak.

Elvira ott vergődött a földön, kezeit égő homlokára szorítva. Még most is látja azoknak a fekete szemeknek szenvedélyes, vágyó tekintetét s hallja a halk sutlogást: — Szerettem Olga, szerettem! Egyedül önő szívem!...

Milyen jó, hogy a virágok, a pálmák sűrű levelei elfődték őt szemek elől! Miért is nem tudott ez a hitvány szív abban a pillanatban megrepedni!... Bár repedne meg szíve, bár örök homály borulna két szemére, hogy ne lássa többé annak a két fekete szemnek csalfa ragyogását...

A heves fájdalom kitombolta magát. Elvira fásultan nézett maga elé. Elgondolkozott.

Gondolatai messze, messze repültek s egy vén park százados fájánál pihentek meg. Itt látta őt meg legelőször. Egy pillanat csupán... oh de milyen pillanat! Mintha a nap is fényesebb lett volna, a gyöngyvirág is illatosabb! A fűszálakon, faleveleken ott ragyogott a piros hajnal könnye: a harmat. A csalogány oly édesen, boldogan csaltogott az illatos lombok közt. A verőfényes, májusi levegőben ott lebegett valami névtelen ábránd, oly fényes, oly ragyogó, mint az égszínképek lepke himporos szárnya — s ő merengve hallgatta, a mit a szellő regél a kis rezedá kíváncsi zöld bimbóinak.

Csendes léptekkel jött a fák között s nem láthatta Elvirát. A lombok elfődték előle, de fekete szemének büszke lángtekintete Elvira szívéig hatott. Egész mennyország, teli ábránddal, napsugárral, boldogsággal,

helyen a theologiai tudományoknak volt szorgalmas hallgatója, melyekből a papjelölti vizsgát kitűnő sikerrel állotta meg. — Ezután Németországba ment s itt a jénai egyetemen dr. Haase Károly hírneves tudósnak s theologiai tanárnak volt egy évig buzgó hallgatója, Majd haza kerülve, Temesváron nevelői állást vállalt, honnan nemsokára atyja mellé Pilisre segédlelkészül hivatott meg, s Szeberényi bányakerületi superintendens által pappá szenteltették. 1848-ban, atyja halála után a pilisi evangélikus egyház egyhangulag lelkészül választá. Itt működik ő több mint 42 éve mind a mai napig, környezve hívei osztatlan szeretetétől és tiszteletétől. A pest-megyei esperességben több hivatalt viselt. Így, jegyzősködött, körlelkészkedett, 1868-ik évben pedig a pesti egyházmegye által főesperesi tisztségre emeltetett. Később a bányai egyházkerület gyámintézetének elnökévé lett, mely állásában mindezideig megmaradt. 1872-ben már volt püspökjelölt is, de akkor dr. Szeberényi Gusztáv békési főesperessel szemben egy szavazattal kisebbségben maradt.

Ezután lemondott a főesperesi hivatalról, hogy annál jobban élhessen szeretett családjának és egyházának. Két ízben házasodott meg. Első neje Juhász Zsuzsanna, Juhász Ferencz alberti lelkész leánya volt; ennek halála után pedig Stúr Dániel leányával, Karolinával lépett házassági frigyre, kivel maig boldog házasságban él. Több gyermekkel áldotta meg őt az Ur, kik közül egyik fia a hadseregben mint hadnagy szolgál, a másik pedig theologiai hallgató Pozsonyban. Tekintettel aggkorára, nem akarta a jelöltséget elfogadni, de barátai rábeszélésére, mely szerint püspökké választását hazafias érdekek kívánják, engedett a közóhajnak. Bár korára nézve előrehaladott, de szellemi képességeiben, egyházi és haza-

fiúi buzgalomban versenyez ev. egyházunk nála fiatalabb tagjaival.

Íme ez a bányakerület új püspökének rövid életrajza. Hisszük, hogy ezek meg ezek őszinte óhajának adunk kifejezést akkor, midőn kívánjuk, hogy evangélikus egyházunk eme jelese, vallásunk hű bajnoka, őre sokáig vezethesse nyáját az igaz ösvényen hívei boldogítására, Istennek dicsőségére!

ifj. Lányi Gusztáv.

Szarvas-mezőhegyesi vasút.

A szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasút létesítése czéljából általam egybehívott értekezlet folyó évi október hó 26-án Orosházán megtartatván, az értekezletileg formulázott határozatok folytán a legelső teendő a nagyobb végrehajtó bizottság és a szűkebb — helyi — bizottságok végleges megalakítása és illetőleg működésének megkezdése.

E részben az értekezlet csak a szervezet alapjait adta meg az által, hogy az elnökséget és a központi tagokat és közegeket megválasztotta, — s kimondotta, hogy a többi tagok a községek és az ezek határában levő birtokosok megbízottaiból álljanak, s ezekből alakuljanak meg az egyes vidékekre az albizottságok.

Ez alapokon — nézetem szerint — a czélnek leginkább megfelelne, ha az értekezleten megválasztott alelnök urak vezetése mellett három szűkebb bizottság létesülne, — és pedig:

egy *Tót-Komlóson*, — élén Tatay János alelnök urral, s ezen körbe tartoznának: Mezőhegyes, Pitvaros, Majláth, Am-

brozfalva és Tót-Komlós községek s az ezekhez csatolt puszták, — továbbá:

egy *Orosházán*, — élén Mikolai István alelnök urral s ezen körbe tartoznának Sámson, Orosháza, P.-Szt.-Tornya, Sz.-Szt.-Tornya, Bánfalva, Szénás Csorvás és Mágocs községek, és H.-M.-Vásárhely város és az ezekhez csatolt puszták, — s végül:

egy *Szarvason*, élén Salacz Ferencz alelnök urral; s ezen körbe tartoznának Szarvas város, Szt.-András és Kondoros községek és az ezekhez csatolt puszták. Az egyes községek, városok és puszták területén levő magánbirtokosok ugyanazon érdekeltségi körökhöz tartoznak, — és a szűkebb bizottság tagjai részben ezek sorából s részben a községi előljáróságok küldötteiből választatnak.

Az ekként szervezett bizottságok által megoldandó feladatot illetőleg pedig czélszerűnek látom figyelembe ajánlani az alábbi tájékoztató momentumokat, a melyek szoros folyamánát képezik az egész érdekeltségi szervezkedés azon uralgó czélzatának, miszerint az egyesek a vasút létesítése végett adandó segélyezésnél a törvény korlátai és a saját közvetlen érdekük által megszabott határokon túl ok és szükség nélkül terhelve ne legyenek.

Tudjuk, hogy a segélyezés módja törzsrészcények átvételéből áll, — s tudjuk azt is, hogy a törzsrészcények minimalis mennyiségét a törvény a tényleges építési tőke $\frac{1}{100}$ -ában állapítja meg, s hogy ennek fejében körülbelül 900000 forint értékű törzsrészcény volna az állam, — törvényhatóság — községek és egyes lakosok által átveendő.

Az állam hozzájárulására nézve a törvény több módot jelöl meg. Az egyik a postai szállításért fizetendő összeg; a másik azon tényen alapul, hogy a vasút egy része Mezőhegyesen állami birtokon vonul keresztül s ennél fogva az államkincstár a törvény

mind benne ragyogott... Aztán tovább ment a fák között, de azoknak a fekete szemeknek búvós ragyogását Elvira már szívében érezte.

Oh menynyi boldogság emléke tapadt e nagy park százados fáihoz! Mikor később mint menyasszony és vőlegény sétáltak a susogó hársak alatt, Elvira úgy érezte, mintha egyre közeledett volna az ég felé. Hallotta az angyalok énekét s a mennyből ünnepélyes hangon rezgett át a légen az áldás: Legyetek boldogok!... S mikor aztán végre kéz-kézben az oltár előtt állottak, föltekintett azokba a fényes fekete szemekbe s homlokán Isten lehellését érezte...

— Oh édes álmok, rezdüljetekek át még egyszer, utoljára szívemen, — aztán foszlatok szét a légen, szálljatok oda vissza, a honnan eredtetek, a véghetetlen kék égbe!

Arca sápadt, tekintete merev, mozdulatlan. Egy boldog élet reménye, vágya semmisült meg; a pusztá köveken nem virolhat ki többé a gyöngyvirág.

— Hagyjuk békében az enyészetnek a csendes, hideg romokat!

Elvira nyugodtan áll fel, az utolsó könnyet is kitörli szeméből. Sokkal büszkébb, semhogy sirjon. Ne is lássa ő soha köny-

nyeit! Némán, büszkén, panasz nélkül fog tűrni. Nem szegi meg a hűséget, a mit az oltár előtt esküdött neki; a multat kitörli szívéből s a jelenben kötelességének fog élni. Nézzünk bátran a sívár, a kiellen jövő elé, a szívben azzal a föl-föltámadó halottal. Eltemeti, elfeledi, hogy ismét föltámaszsa, megsirassa.

És Elvira nem reszket. Határozott lépésekkel megy a tükör elé, összekuszált haját végigsimítja hideg kezével. Csak az arca sápadt még... majd kipirul a tánczról. S szívére szorítja kezét. Milyen furcsa ez a szív! Egy pár óra előtt még hangosan, boldogan dobogott és most?!... Még egyszer visszanez a helyre, hol ábrándjai végsőt sohajtottak, aztán gyorsan elfordul, büszkén emeli föl fejét és — belép a tánczterembe.

Kipirult arcú barátnői csodálkozva kérdik:

— Hol voltál oly soká?

— A gyors csárdás elbágyasztott, felelt Elvira, futó mosollyal ajkán. A mellékszobában kissé elszunnyadtam, álmodtam és — fölébredtem!

Aztán eltűnt a keringőző párok közt.

Polgár Gyula magán színi előadása.

1890. nov. 16-án.

Polgár Gyula nemzetközi komikus előadását vasárnap f. hó 16-án szép számú intelligens közönség nézte végig nagy érdeklődéssel.

Egy fodrász-segéd eddigi »szépművészeti« foglalkozásával szakítani kényszerűlven más szépművészeti pályára készül s a színészetre határozza magát, mert hát a szín-ész az észnek színe-java, a hogy a szín-bor és szín-méz a bornak-méznek legjava. Neki pedig ilyen az esze s hogy megismerjük, sorra bemutatja a szinköltészet legérdekesebb jellemképeit, mintegy 40-féle alakot.

Ennek az egyszerű kis mesének a keretében így a sokféle alakítás külsőleg egy kis színművé kerekedik ki, melyben a komikum mindenféle nemeivel találkozunk. A fodrász maga, a mikor a maga nevében beszél, következetesen naiv és nagyzó; a komoly drámai szerepeket álpathosszal parodizálja; a komikus alakokat jellemzetes mimikával dialectussal és észjárással illusztrálja; a zenecapacitásokat azzal tréfálja meg, hogy stíljüket és főmotívumaikat hozzájuk nem illő szövegre alkalmazza;

által van kötelezve megfelelő törzsrészcvények átvételére, — s ezekhez járul végül a külön állami segélyezés, — a melyet az érdekelt-ség azon oknál fogva vél igénybe vehetni, mert magasabb állami közlekedés-politikai tekintetekből vasutunk első rendű vasutak módjára épülne, — holott a vidék forgalmi érdekeinek egy kisebb költséggel létesíthető másodrangú vasut is megfelelne.

Mindeme hozzájárulási módzatok közül a kormánynál az érdekeltségre nézve a legelőnyösebb feltételeket kieszközölni azon küldöttség lesz hivatva, a mely az érdekelt-ségi gyűlésen e célra választatott, s a mely küldöttség — vezetés alatt — sietni fog tiszteiben eljárni s ennek eredményéről számot adni.

Az érdekelt-ség másik tényezője: a *törvényhatóság*. Igaz, hogy vasutunk három törvényhatóság területét érinti. Ezek közül azonban Csanádmegye és H.-M.-Vásárhely város köztudomás szerint oly álláspontot foglalnak el ezen vasuttal szemben, hogy tőlük törzsrészcvények átvételére nézve kedvező határozat hozatalát remélni alig lehet, s így erről eleve és végkép lemondani idő-kímélés tekintetéből is okszerűnek látszik. A harmadik törvényhatóság Békésvármegye. Ennek közönsége e részben annak, hogy érdekeit teljesen méltányolja, fényes példáját adta az által, hogy e célra 400000 forintot már is megszavazott, — a mit hálás elismeréssel e helyütt is miemelni kedves kötelességemnek ismerem.

A *községek* közül — a kisebbeket nem említve — tudvalevőleg leginkább érdekelt-vék e vasut létesítésénél: Tót-Komlós, Orosháza és Szarvas, — a mely községek vagyoni helyzete is olyan, hogy tőlük csaknem kizárólag földműveléssel foglalkozó lakosságuk érdekeire és helyi viszonyaik szempontjából jövő felvirágzásukra való tekintetből a kellő áldozat meghozatala méltán várható.

Tót-Komlós községe már kitüntette,

a különböző nemzeti jellemeket furcsa szokásaikkal és érzületükkel, a béli jellemeket furcsa modorokkal és taglejtésükkel teszi nevetségessé. Utánzása mindig találó, mindig izékes és mulattató, a miről az alig szűnő nevetés és fel-felriadó taps is tanuszkodott. Legkevesebé sikerült az előadás egyetlen komolyabb részlete, a történelmi nevezetességű nagy férfiak maskirozása. Polgár Gy. ugyan a maga testtartásával itt is a köztudalomban leginkább ismert jellemzetes helyzetben mutatta be az alakokat, de a bemutató énekszámok nagyon rá emlékeztettek a vásári énekesekre, a parókái pedig legnagyobb részét ócskaságok; de azért a végén ez a részlet is jókedvűen csattan abban a beismerésben, hogy ez ócskaságok a muzeumba valók már, hol reájuk az ügyeljen, kit be is mutat — Pulszky meg az orra.

Máskülönb a egész előadás a komikai talentumnak bámulatos sokoldalúságáról, nagyfokú fejlettségéről s alapos iskolázottságáról tanuskodott s ritka élvezetes estét nyújtott közönségünknek.

Mephisto.

hogy e dolog felfogásában a helyzet fontosságának magaslátán áll, mert a korábban tervezett tót-komlós-orosházi szárnyvonal létesítéséhez 60,000 forint hozzájárulást szavazott meg. E szárnyvonal pedig csak félig leendett eleget a község érdekeinek s továbbbi boldogulásához és felvirágzásához csak kisebb részben szolgáltatva volna a szükséges feltételeket; holott ezen vasut által ezeknek teljes birtokába jut s így nem lehet kételkedni abban, hogy a község képviselő testületénél ez előny méltánylata megfelelő kifejezést találанд abban, hogy a tőle a vállalat által e célra kért 100,000 forintot csonkítatlanul megszavazandja.

A többi *kisbék községek* és az összes érdekelt *magán-irtó-óra* hárulna tehát a feladat, hogy átvegyék a törzsrészcvények azon részét, — a mely az államtól — s az imént megnevezett községektől várható, — és a törvényhatóság által már megszavazott összegek által nem fűződhetnék: — s ezen átvétel körül fennforgó érdekek figyelembe vétele mellett az egyesek hozzájárulása mérvének lehetőleg igazságos és méltányos kiderítése képezné a végrehajtó bizottság további és közvetlen hivatását.

A dolog természete hozza magával, hogy sem e bizottság, sem maga az érdekelt-ség összesége az egyesekre törvényesen kötelező erejű határozatokat nem hozhat, — s hogy továbbá a hozzájárulás mérve sem képezheti — az e részben befolyással bíró tényezők többé kevésbé határozatlan volta miatt — számokban kifejezhető végleges megállapítás tárgyát.

Ennek dacára azonban, — úgy hiszem — számítani lehet arra, hogy az egyes érdekelték szívesen veendik e sorokat és a végrehajtó bizottság megállapodásait saját elhatározásukban tájékoztatól — s hogy a fentebb már jelzett tényleges adatok számbavételével nagyban és egészben tisztába jöhetnek azon összegekkel is, — a melyeket érdekelt-ségük viszonyait is figyelembe véve — törzsrészcvények átvételére fordítaniok kellene.

Hogy e részben a tájékozódást még jobban megkönnyítsem, jónak láttam az összes érdekeltséget összeírni s a szerint, a mint a vasut létesítése által közelebből vagy távolabbról vannak érintve, öt kategóriába osztva feltüntetni. Ugy hiszem, hogy ha ahhoz még hozzávetjük az illető birtokának terjedelmét, a ököle-est megközelítő pontossággal tölthetjük ki annak utolsó rovatát, a mely a megajánlandó összeg kitüntetésének van szánva.

Ezek előre becsátásával a helyi bizottságok hatádektalanul megkezdhetik működésüket, a minek eszközölésére az illető alelnök urakat egyidejűleg fel is kértem azzal, hogy első sorban a körökbe eső érdekeltséget a fentebb jelzett helyi bizottságok megalakítása végett összehívni, — a meny-nyiben az imént jelzett összeírásban feltüntetett osztályozás helyesbítést igényelne, ezt megtenni s az egyesek által leendő ajánlatokat összegyűjtve az ugyanazok által kifejezett kívánalmakkal és észrevételekkel együtt az előadól megválasztott Horváth Károly orosházi kir. közjegyző úrhoz beküldeni méltóztassanak.

Azon nézetben vagyok, hogy az ekként a fő tekintetekre nézve tájékozott érdekelt-ség ajánlatait minden további utbaigazítás

nélkül megteheti, — s ezennel kérem is, hogy ezt, — akár a fentebbiek szerint működő albizottságok kebelében, akár pedig hozzám vagy Horváth Károly kir. közjegyző, mint előadó úrhoz intézendő levél útján mielőbb megtenni méltóztassanak; megjegyezvén, hogy az alelnök és előadó urak a kötelező aláírási ivallel el vannak látva. Az alelnök urak a közreműködésük mellett eszközölt aláírásokat az előadó úrhoz fogják beszoigálatni, s gondom lesz reá, hogy az aláírások eredményét annak idején az újabban összehívandó nagy értekezlet elé terjeszsem.

Geiszt Gáspár.

Időjárási krónika.

Az idő mint az asszony — szeszélyes, mondja a példabeszéd. Így van ez az év-kezel is, hol felette *nedvesek*, hol mérvtelen *szárazok*. A kalendáriumot szerkesztők s az astronomok észleleteik után jegyzik, illetve jegyezték az időjárást, mely jegyzeteket különféle iratokból kiböngészve, adjuk a mint következők:

a) *Nedves évek* voltak a XIV-ik századtól kezdve:

1315. május közepétől fogva az év végéig minden nap esett az eső.

1401. mártius közepétől egész szeptember végeig kevés szüneteléssel folyton szakadt az eső s nagy víz-áradást okozott.

1405. augusztus hó elejétől egész 1406. újév napjáig esős idők jártak, koronként záporral.

1468. évben a gyakori sőt folytonos esőzések miatt a gabonát aratni nem lehetett, s így az a földeken lábán pusztult.

1579. oly nedves volt az év, hogy a lapályos helyeken az utakat czölöpölték, hogy némileg járhatók legyenek.

1585. a learatott gabonát csak télen szánkón hordták be kazlakba, és a fagyos földön nyomtattak.

1588. a nyáron megeredt eső 23 hétig tartott.

1617. mélyebb vidékeken eső-tavak képződtek, s a következő év nyaráig ki sem száradtak.

1560. pünkösdtől késő őszig szakadt az eső s a földeken a gabona lábán pusztult el.

1751. a nyár esős, az ősz viharos volt, s csak október utóján állott be az időjavulás.

1790. Junius elejétől szeptember közepéig folyton csapadék volt. Az utak járhatatlanok voltak.

1888. magunk tapasztaltuk, hogy a tavasz és nyár esős, zápor- és viharral vegyítve mult el, nagymérvű menykőhullásokkal. A vízáradás sok kárt okozott.

1890. A hegyipatakok megdagadva, falvakat, városokat pusztítottak el. A híres prágai hid is, melynek ágyu sem ártott, esőtől omlott össze.

b) *Száraz évek* voltak a VII. századtól kezdve:

627. A hegyi források sok helyütt kiapadtak.

879. Nagy forróságban kiválsólag nagy volt a halandóság, — a halak izetlené váltak, s pestis dühöngött.

993. A növények megpörkölödtek, a fák levelei nyáron hullani kezdtek.
 1000. Franciaországban a pestis dühöngött.
 1132. a Rajna vize kiapadt, csak szivárgott.
 1152. a homokban megfőtt a tojás.
 1303. a Rajna és Felső Duna annyira leapadt, hogy átlábolták.
 1394. a fertő tava kiszáradt s medrét elszántották.
 1556. az országok népeinél nagy halandóság.
 1614. nagy aszály, eső egész nyáron nem volt.
 1679. egész nyáron, juniustól novemberig nem volt eső.
 1701. nagy aszály, esőhiány.
 1715. Mártiustól Októberig soha sem esett.
 1724. nagy forróság, villamos felhők eső nélkül, a borulat mindég szélvesszel oszlott el.
 1746. futó homokból magas dombok emelkedtek, egész nyáron eső nem volt, csak szél.
 1756. a halas-tavakban a hal és rák pusztult.
 1811. aszály, a gabona ára rohamosan emelkedett, úgy, hogy egy köből buza 60 frton kelt fekete bankóczédulában.
 1815. Reaumur szerint a hőmérték 44° volt.
 1890. forró nyári napokon a hőmérték 40 fokig emelkedett a napos helyeken.

Mi újság?

— Bányakerületi püspökválasztás

ügyében kiküldött szavazatszedő bizottság F a biny Teofil elnöklete alatt csütörtök délután Bpsten ülést tartott, melyen felbontotta a beadott szavazatokat s azok összesámlálása után nyomban kihirdette az eredményt. Beadatott összesen 231 szavazat, még pedig 183 Sárkány Sámuel pilisi lelkészre, 19 Belohorszky Gábor bacsse-rémi esperesre, 16 Achim Ádám békési esperesre, 12 Doleschall Sándor pesti lelkész, volt zólyomi esperesre, és 1 szavazat S v e h l a János nógrádmegyei esperesre. A megválasztott püspök tehát Sárkány Sámuel, pestmegyei érdemült főesperes és pilisi lelkész. A bizottság éljenzéssel vette tudomásul a szavazás eredményét és elhatározta, hogy az új püspököt ez évi d e c z e m b e r 17-én fogja beiktatni az egybehivandó rendkívüli püspöktató közgyűlés. A szokásos előértekezletet december hó 16-án este tartják meg.

— Értekezlet a vasutügyben.

A szarvas—mezőhegyesi helyi érdekű vasut ügyében e hó 20-án délután 3 órakor a város tanácstermében szűkebb körű egynevezett vasuti albizottság ülésezett. Az ülésen részt vettek az elnöklő S a l a c z Ferencz, járási főszolgabíró és Dr. S a l a c z Oszkár ügyvéd, bizottsági jegyzőn kívül, H a v i á r Dani országgyűlési képviselő Achim Ádám esperes, K o n t ú r József kir. jbiró, K i s s Mihály a ször-

halmi érdekelttség képviselője és Szarvas, Szt-András, Kondoros községek előljárói. — Az elnök az ülést megnyitván, mindenek előtt felolvastatott a központi bizottság által Orosházán megtartott értekezlet jegyzőkönyve. Az egész értekezlet egyhangulag hozzájárult, hogy a szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasut azon irányban vezettessék, mely Békésmegye törvényhatósági közgyűlése által is elfogadtatott, illetve a mely irányhoz, mint feltételhez kötött a 400,000 frtnyi hozzájárulás, vagyis hogy a szörhalmi állomás a fő vonalba vétessék fel. — Továbbá megállapított azon érdekelttségi kör, mely a szarvasi csoportot fogja képezni. Végül megbízta a bizottság az elnököt, hogy a központi bizottság elnökét, Geiszt Gáspárt, illetve az előadót Horváth Károlyt keresse meg az iránt, hogy az egyes érdekeltek és nagy birtokosok törzsrészcvények vásárlásával való hozzájárulásaira nézve nyújtson némi tájékoztatást. Ezzel az ülés több apró és bizalmas természetű ügy megbeszélése után feloszlott.

— Helyettes főszolgabíró.

Nemcsak városunkban, de a megyében mindenfelé meglegegedéssel fogadták azon hirt, hogy Békésmegye főispánja a szarvasi járás megüresedett főszolgabírói állására — egyelőre helyettes szolgabírói minőségben — Dr. K r e c s m á r i k Jánost fogja kinevezni. S méltán is. Mert a kinevezetben oly jeles képzettségű, tetterős, ambitiozus tisztviselőt nyerünk, kinek működése elé a legszebb reményekkel tekinthet az igazgatására bizott járás. Valószínű, hogy mire e sorok napvilágot látnak, leérkezik a hivatalos kinevezési okirat is, melynek értelmében az új főszolgabíró jövő hó 1-ején fogja elfoglalni hivatalát.

— Hangverseny. A nőegylet választmánya által kiküldött bizottság a jövő hónapban tartandó hangverseny érdekében serényen buzgólkodik. Mult vasárnap d. u. szűkebb körű értekezlet volt Salacz Ferenczné elnökő lakáson, melyen december hó 13-ikát tüzték ki a concert napjául; ugyanekkor a programra nézve is megállapodás történt, melynek értelmében a mult hét folyamán fel is kérték a közreműködésre kijelölteket. E szerint szavalni fog Mázor Dalma, zongorázni Sziráczy Vilma úrhölgy; szóló-énekre Győry Gizella úrhölgyet és dr. Salacz Oszkár urat nyerték meg; Szendy György úr hegedűjátékkal, Liska János úr felolvasással fog közreműködni. Lesz ezen kívül vegyes és női kar is. Elő fog adatni Haydn »Teremtés« c. oratoriumának már egy ízben bemutatott szép részlete — az angyalok kara Gabriel, Uriel és Rafael solójával, továbbá az Erney-féle Quadriló-

giának, az »Évszakok«-nak — melyből a »Tavaszi érkezését« szintén sikerült bemutatásból ismeri közönségünk — I. része, a: »Téli rege«. A karokban Varga József főgymn. tanár vezetése mellett részt vesznek a következő műkedvelő hölgyek: Bácskai Etel, Benka Jolán, Benka Mariska, Benka Ilona, Konecz Erzsike, Konecz Vilma, Kieska Berta, Konstantinovic Szidike, Konyecsny Ilona, Kovács Szeréna, Kovács Gizella, Lányi Anna, Lányi Hermin, Medveczky Anna, Mihálfi Melán, Mihálfi Jolán, Ponyiczky Giza, Stein Ida, Ländler Amália, Szendy Emilia, Szendy Lujza, Sziráczy Irán, Sziráczy Vilma, Zűs Irma.

— Békés-Csabán ma délelőtt az istentisztelet végeztével papválasztó közgyűlés fog tartatnia dr. Szeberényi Gusztáv bányakerületi püspök elhalálózása következtében megüresedett lelkészi állomás betöltése céljából. Nagytiszteletű Achim Ádám főesperes már el is utazott, hogy e fontos közgyűlést személyesen vezesse.

— Letört virág. Török Károly kir. aljárásbíró és családját azon lesújtó csapás érte, hogy kedves kis leánykájuk, a tizenegy hónapos Etelka, f. hó 20-án agyhártyagyulladásban elhunyt. Pénteken d. u. temették el az ismerősök részvéte mellett. Legyen áldás a korán elköltözött kis halott emlékezetén!

— »Békésmegyei Hiradó« czimmel új lap indul meg B.-Csabán, jövő hó 1-én. Szerkesztője Liptai Kornél, kiadója Lepage Lajos könyvkereskedő lesz.

— Ifj. Lányi Gusztáv ág. h. ev. segédlelkész, lapunk buzgó dolgozótársa, közelebbről kiadja eredeti magyar da-ítiratait. Munkatársunk eme vállalatát részünkről a legjobb lelkiismerettel ajánljuk a magyar zeneügy mindazon barátainak figyelmébe, kik a finomabb kidolgozású Salon-átiratokban gyönyörködnek. Bővebb tájékozással utalunk az irodalmi rovatban közölt előfizetési felhívásra.

— Kérelem. Mindazon hölgyeket, kik felkérés folytán szivesek voltak a nőegyleti hangversenyen dalkari előadásban leendő közreműködésüket megígérni, ez uton kérem fel, sziveskedjenek f. hó 23-án, Vasárnap d. u. 3 órakor a nőegylet alelnökének, Delhányi Zsigmondné urnőnek lakásán az első dalkari próbára megjelenni. Akinél esetleg egyes példányok volnának a »Teremtés« oratoriumi részlet szövegeiből, — azokat a hangjegyek elhozására is tisztelettel kérem. Szarvas, 1890. nov. 21. Varga József.

— Érdekes családi ünnepélyt tartottak f. hó 19-én, szerdán d. u. ld. Gaál János, szarvasi gazda házában, kinek leánya, Erzsébet e napon esküdött örök hűséget Lesztán Góda János fiatal földmivesnek. A nászünnepély jelentőségét emelte azon körülmény, hogy ugyanazon napon volt a menyasszony nagyszülőinek aranylakodalma, továbbá úgy a menyasszony, mint a vőlegény édesanyjának névünnepe. A hármasklakozáson nagy számmal vett részt Szarvas város ur közönsége is.

— Köszönet-nyilvánítás. Alolirott kedves köteleességet teljesíték, midőn a szarvasi

nőegylet mélyen tisztelt választmányának, — mely a magán ovodám részére megszavazott 100 frt évi segély által városunk népnevelésügyéért elismerésre méltó áldozatot hozott, — ez uton mondok hálás köszönetet. Szarvas, 1890. nov. 21. *Kicska Berta*.

— **Kuczka János**, volt szarvasi ügyvéd Beliczey-uton levő házat Grimm Móricz fakereskedő vette meg a f. hó 20-án tartott árverésen 3500 frtért.

— **Elveszett egy gyémánttal ellátott üvegvágó készülék.** A károsult, *Zűsz Béla*, 1 frt jutalmat ígér a becsületes megtalálónak.

— **A száj- és körömfájás megszűnéséről** ujjabbau Tóniszállás pusztáról érkezett jelentés.

— **Adózók figyelmébe!** Az előjáróság felhívja azon adózó polgárokat, kik az utolsó negyedévi állami és ártéri-adó tartozásaikat, a f. évre szóló hadmentességi díjat eddig le nem fizették, ez iránybani kötelezettségeiknek végrehajtás terhe alatt nyolcz napon belül mulhatlanul eleget tegyenek.

— **P.-Szt.-Tornya** község területén: a szeszes italoknak kimérése és kis mértékben való elárúsítása után fizetendő italmérési adó beszédési joga, az 1891. évi január hó 1-ső napjától kezdve 1890. évi december hó 31-ig terjedő időre nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Az árverés a gyulai kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1890. évi december hó 1—2—3 napján délelőtti 11—12 órákor fog megtartatni. Az írásbeli ajánlatok 1890. évi december hó 1. napján délelőtti 9 óráig lepecsételve a pénzügyigazgatóság főnökének adandók át.

— **Azon magánbirtokosokat**, kiknek érdekeit a szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasút kiépítése közelebből vagy távolabból érinti, öt kategóriába irta össze Geiszt Gáspár, csáki nagybirtokos, a vasútépítést előkészítő bizottság elnöke. E szerint a szarvasi érd. körhöz tartoznak Bárány Könyögarter Mór, Gróf Überacker Ottóné, Lustig Miksa, Trefort Ágost örökösei, Haraszi Mór, az előbbiekből bérlője, Csabacsüdön, Gróf Csáky Albiné Szarvason, Gróf Bolza-féle uradalom, Mázor József Kondoroson. Valamennyien az I. érdekeltégi kategóriába esnek.

— **A gyulai kir. pénzügyigazgatóság** megkeresésére tudatjuk, hogy Békés község fogyasztási adóinak árverezése a Nagymű m. kir. pénzügyminiszterium által f. hó 8-án 121570/90. sz. a. kiadott rendeletre visszavonatot.

— **Munkatársainkat, vidéki levelezőinket**, s mindazokat, kik velünk összeköttetésben állanak, bizalommal kérjük, hogy a lapunkba szánt közleményeket, szíveskedjenek hetenként legkésőbb péntek estig hozzájuk juttatni, miután a lappal járó munka annyira elfoglalja a nyomdai személyzetet, hogy a hét utolsó napját legtöbbször már a lap összeállítására és revideálására fordítjuk. S így megtörténhetik, hogy szombaton érkező terjedelmesebb közleményeknek

a legjobb akarat mellett sem vagyunk képesek helyet szorítani.

— **Hymen. Dérczy Róza** kisasszonyt, Dérczy Péter, nyugalmazott századosnak bájos leányát tegnap, szombaton este jegyezte el *Szabó Antal*, a róm. kath. egyház derék tanítója.

— **A zsilip**, mely holt Körösünket az elzárt élő Körössel össze fogja kötni, — már teljesen elkészült, most még jelentéktelenebb földmunkálatok folynak, melyeknek befejezése után, valószínűleg jövő hó 1-én a zsilip meg fog nyitvatni.

A fillérestélyeknek, ezeknek a nagy ellenszenvvel fogadott összejövételeknek eszméje, melyekről még Eperjesen is az a vélemény, hogy elhamarkodott dolog volt azokat megpendíteni, — mind nagyobb-nagyobb tért hódít a városi intelligencia körében. A tegnapi estély felette népes és élénk volt. Az eddigi törzsvendégeken kívül ott láttuk a következő új alakokat: Medveczky Anna, Koncz Vilma, Delhányi Mariska, Brecz Berta, — Sárkényné Mokry Ilona, özv. Medveczky Adolfné, Tájber Gusztávné, özv. Koncz Zsigmondné urhölgyeket.

Lapunk a nép körében. Besorozták az ifju legényt katonának. Érzékenyen vett búcsút kedves szülőföldjétől, itt hagyta a kesergő édes anyát, ifjúkora felderítőit: a jó czimborákat s immár utána epedő kedvesét. Bár az érzékenység rekrutához nem épen illő, még sem fojthatta vissza a szemébe lönözött könnycseppet, amint megindult a vonat s az ismerős hízsorok lassan elmaradtak. S azután „megy a gőzös, megy a gőzös...” hisz ha csak Kanizsáig menne; de bizony meg sem állt az a fránya vasút egész Horvátország határáig. S amint a mi fiunk kitekint a zágrábi magoskaszárnya ablakán, — amint ő képzelettel — épen Békésmegye irányában, képzelete visszaszáll otthon maradt kedveseihez. Azzal egyet gondol, pennát ragad, s veti szép szabályosan a betűket, míg nem kész a levél: „Arra kérem tisztelt Tekintetes Szerkesztő urat, szíveskedjék nekem a mellékelt összegért a »Szarvas és Vidéke« újságot rendszeresen küldeni! Helyesen, fiatal vitéz barátunk! Ebben az ujságban hű tükörét fogja Ön birni az itthoni eseményeknek, s lesz rá gondunk, hogy minden héten bőven vigyen hírt Önnek szép hazájából, hű barátja s mulattatója legyen a mi lapunk annak, ki távol honától, oly gyöngéd szeretettel gondol övéire!

— **Magy. kir. gyorsaság.** A »bécsi zongorakészítők első iparszövetkezete« egy Szarvason lakó ügyfeléhez levelet ír 1890. szept. 10-én. Bpsten, — a postai bélyegző tanúsága szerint feladatuk ugyanaz nap. Szarvasra megérkezik (s ezt ugyancsak a postás-billig mutatja!) másnap, szept. 11-én, s a czimzett megkapja a levelet kerek szám két hónap és tíz nap múlva, azaz nov. 21-én. Ilyen a m. kir. posta gyorsasága a gőz és villany mai korszakában!

— **»Korrektura nem segít!«** — Ezt mondja ugyan Józsi úrfi a »Suhanczban,« mi mind a mellett fejünkre hamut hintve megkísértjük kireparálni a lapunk mult számának becsületén ejtett csorbát, melynek oka egyedül és kizárólag a nyomdai személyzet gondatlansága. Ez okozta ugyanis, hogy a fillérestélyen részt vettek névsorá-

ból kimaradt *Fisbein Etelka* k. a. neve; ugyancsak ennek rovandó fel, hogy *Mázor Dalma* és *Mihálfi Jolán* k. a.-ok nevei, a szerkesztő által lelkiismeretesen végzett revisió daczára is a névsor végére, és nem oda jutottak, ahova betűrend szerint következniök kellett volna. A hiba elkövetőit hivatalukból való elbocsájtással sújtottuk.

— **A »Szarvas és Vidéke« mai számát** új alakban veszik olvasóink *Sápszky János* törekvő fiatal könyvnyomdász csinos és izléses kiállításában. E hírünkkel kapcsolatban kérjük a közönséget, hogy ezentul ugy hirdetések, mint minden más lapunkba szánt közleményt, vagy Tájber Gusztáv ur kereskedésébe, vagy egyenesen a *Sápszky*-féle nyomdahelyiségbe szíveskedjék beadni.

— **A szarvas-mezőhegyesi vasút ügye.** Egyik mult számunkban említést tettünk a tervezett helyi érdekű vasút közigazgatási bejárásának megkezdéséről; e művelet f. hó 9. Orosházán folytatott Geiszt G. nagybirtokos elnökle mellett; jelen voltak: az orosházi, tótkomlói érdekelttség és a vállalkozó Soenderop-czég megbízottjai. A vasút M.-Hegyesről kiindulva — T.-Komlóst délről érintené, innen Sámson pusztá határán a Károlyi-birtokon huzódnék el, s Orosházára a homokbánya közelébe jönne és innen Szarvasig meglehetősen egyenes irányban haladna. A kormány olyan feltételeket köt ki, melyek az érdekelttség igényeit és így számadásait is meghaladják és magas építési költségeket okoznak (kmkint 29,016 frt), mert csak elsőrendű vasutat engedélyez, melynek pedig a felépítése sokkal többbe kerül, mint egy esetleges másodrendű. Remény van azonban rá, hogy az állam a postajárás megváltása fejében m. e. nyolczvanezer frtnyi törzsrészcseppent fog jegyezni. Békésmegye tudvalevőleg 400 ezer frtot biztosított, tehát az érdekelttségnek, t. i. a községeknek s uradalmaknak még 420 ezer frtnyi törzsrészcseppent kellene vásárolniok. Ugy az érdekelt községek, mint az uradalmak elég gazdagok, (mindenesetre gazdagabbak, mint a sárréti vasut mentén levők), hogy a hiányzó 420 ezer frtot aláírják és mégis nagyon kérdéses dolog, hogy megfogják-e tenni? Tótkomlós községe bizonyos ugyan, annak régi aspiratiója a vasut; de Orosházán tagadhatlanul oppositio van nemcsak a törzsrészcseppentek vásárlására, hanem az egész vasuti terv ellen, különösen kereskedő és iparos körökben, melyek félnek tőle, hogy az új vasutvonal Orosházának mai piaci gőcpontját meg fogja bontani, s a forgalmat onnan eltereli úgy, hogy Orosháza egyszerű transito állomássá fog degradálódni. Ez az oppositio nem nyilvánult ugyan az értekezleten, hanem annál jobban készül a közs. képvis. testület kebelében érvényesülni. Az értekezlet bizottságot küldött ki, melynek tagjai Geiszt Gáspár, Dáni József és Székács István. Feladatuk lesz a kormány hozzájárulását kieszközölni. — Az érdekelttség egyöntetű eljárását biztosítandó, még másik bizottság is alakul. Ennek elnöke: Geiszt Gáspár, alelnökök: Mikolay István, Talay János, Salacz Ferencz és Szenes Ede, jegyző dr. Nagy Elemér, előadó Horváth Károly kir. közjegyző, kinél az ügy központosítva lesz. A bizottság tagjai a községek uevében a bíró, jegyző, s minden községből még két-két egyén. A bizottság feladata lesz összegyűj-

teni a vasutakra vonatkozó adatokat, átvenni e törzsrészvényekre vonatkozó jegyzéseket, s eljárása eredményét az érdekeltséggel lehetőleg még e f. hó végével közölni. — Vajjon lesz-e tehát valami a fentebbi vasutból? ez mélyen a jövő ködébe van burkolva. Annyi áll, hogy az eszme életre való, az ez érdeken megindított mozgalom fontos, mert abban a rónás és termő alföld felvirágzásának csirája rejlik, s eredményében messzekihatással bírna a közgazdaság gyarapodására.

— Öngyilkosság. Tóth János mező-turi illetőségű szarvasi lakos e napokban felakasztotta magát. Tettének indító oka gyógyíthatlan betegsége volt, mely öt hosszabb idő óta az ágyhoz szegte. Temetése f. hó 17-én ment végbe.

— Tizenkét pár. Mult héten kedden a helybeli evang. templomban egyszerre tizenkét menyasszony és vőlegény állott az oltár előtt, hogy egymásnak elmondják a »holtomig-holtodiglant.« Az esketési szertartást nt. Achim Ádám főesperes végezte óriási násznép részvétele mellett.

— Bál. A Dobos Adolf táncztanító által mult szombaton rendezett próbabál régi jó hírűvéhez méltó szép sikerrel folyt le a Bárány-vendéglő nagytermében. Öröm volt nézni azt a sok apróságot, amint egyes mozdulatokkal végig lejtettek a termen, mint még annyi kis szárnyas angyal. Természetesen elvegyültek aztán közöttük olyanok is, kik már a tánczből régebben maturáltak, de eljöttek, hogy előlegezzének valamicskét a farsangi örömeikből. A jelenvolt nagyszámu hölgyközönséget következő névsorban örököltette meg tudósítónk: Ott voltak az asszonyok közül: Bakay Sándorné, Benka Gyuláné, Boross Mihályné, Dérczy Péterné, Fedor Károlyné, Grosz Árminné, Keresztényi Gyuláné (B.-Szt.-András), özv. Koncz Zsigmondné, Konstantinovic Györgyné, Kovács Sándorné, Kölbél Józsefné, dr. Kresmárik Jánosné, Kresmárik Pálné, Kutlik Endréné, Laukó Mátyásné, özv. Medveczky Adolfné, Mihály Józsefné, Pásztori Jánosné, Petry Gyuláné, Ponyiczky Jánosné, Ponyiczky Györgyné, Pokorny Lászlóné, Réthy Sándorné, Sárossy Samuné, Stein Jánosné, Salacz Ferenczné, özv. Szlovák Jenóné, Trunner Gottfridné, Wolfmann Hermanné. Lányok: Benka nővérek, Boross nővérek, Bronik Zsuzsika, Grosz nővérek, Jancsevics Nelli, Keresztényi nővérek (Szt.-András), Kieska nővérek, Konstantinovic zidike, Kovács nővérek, Koncz Erzsike, Kölbél Emma, Kresmárik nővérek, Krebsz Mariska, Laukó Irma, Lusztig nővérek, Liska nővérek, Medveczky Annuska, Menczer Janka, Mihály nővérek, Pásztori Berta, Réthy nővérek, Ponyiczky Gizella, Hrivnák Mariska, Sárossy nővérek, Szendy nővérek, Stein Ida, Szluika Emmi, Trnyik nővérek, Wolfmann nővérek, Vandlik Etelka, s még egy sereg kis tánczos, akik ráérnek még bál névsorban szerepelni. Hisszük, hogy nevük elhallgatásával nem sértjük meg bennök a »női hiúságot«, hiszen a kicsikék még el se tudnak olvasni a neveket, — azért hát kiméljük meg most őket a nyomdafestéktől, — majd később...! Az első négyest, a kezdők négyesét, tánczolta 20 pár, a másodikat 44, a harmadikat 40 pár. Közben a magyar solót Wolfmann Berta lejtette ügyes, szép előadásban.

Irodalom.

Kedvelt Magyar Népdalok.

Fenti ezimen szándékom egyelőre **huszonöt**, zongorára általam letett magyar népdalt füzetekben kiadni. **Az első füzetre**, mely deczember hó második felében jelenik meg, s mely négy kiváló magyar népdalt foglal magában: ezennel előfizetési felhívást bocsátok ki. **Kellő erkölcsi és anyagi** siker mellett művem további füzetének kiadását folytatni fogom, mely esetben a második füzet jövő évi február hó elején, a többi pedig azután, rövid időközökben jelenik meg.

A letett s kiadandó daraboknál legfőbb törekvésem oda irányult, hogy azok könnyed, tetszetős, **megnyerő modorban, magyaros zamat-tal** legyenek megírva. Ezenkívül: hogy azokat ne csupán a gyakorlottabbak, hanem a zongorajátékban kevesebb jártassággal bírók is könnyen lejátshassák.

Maga a mű erős, finom papíron, díszesen lesz kiállítva.

Az első füzet előfizetési ára: 80 kr. Ez összeg a vidéki t. előfizetőktől — előírtához — **előre** kéretek beküldetni, legegyszerűbben posta-utalványon, mely esetben a művet bérmentve kapják meg.

Jelen előfizetési ív **legkésőbb deczember hó 10-ig**, ha nem is történik előfizetés, **kéretik vissza-küldetni**.

A t. gyűjtők minden **tíz** előfizető után egy tiszteletpéldányban részesülnek.

Szarvas (Békes-megye) 1890. november hó 20-án.

Ifj. Lányi Gusztáv.

A közönség köréből. *)

I.

Szarvason a posta Budapest felől megérkezik d. u. $\frac{1}{2}$ 2-kor. S hogy van az, hogy a hírlapokat s leveket a legközelebb eső központban is csak 5 óra felé kapjuk? Igaz, hogy az expedició időt igényel, de tán mégis soz, ha a szarvasi postától a piaczig alig valamivel kevesebb idő alatt jutnak a küldemények, mint Bpestől Szarvasig. Nem lehetne ezen a személyzet szaporítása által segíteni?

Egy templom-utcai lakó
aki újságokat is olvas.

II.

Van-e szükség az ártézi kút körül az esteli világításra? Ha nincs: akkor mire való volt a fölösleges költség az oda állított lámpára; ha van: akkor miért nem gyújtják meg a többi lámpákkal együtt az ot-tanít is?

Kíváncsi. **)

*) E rovat alatt közérdekű felszólalásokat díjtalanul közölünk; de a közlemény tartalma és külalakjáért a beküldő felelős.

SZERK.

**) Kíváncsiság csak a hét elejére vonatkozólag indokolt, mert újabb a már kútnál is lámpavilág mellett folyik a vizhordók ceti átváltoztatása.

Szerk.

CSARNOK.

Úton-útfélen.

— Igénytelen úti napló. —

Emlékezete lomtárából kifordította:

DALAMÉR.

(Folyt.)

Ismételt fátolyfellebbentési mozdulat a már megörökített kéztől. Szemeimet szemérmesen sütöttem le, megátkozva magamat és udvariasságomat... A vonatvezető mentett ki a zavarból, ki bejött volt a bi-létünket átlukasztani. Legyen áldott érte még maradékaiban is.

Érdekes utitársnőm aztán szép csendesen elszunyadt a nélkül, hogy elárulta volna utazása végcélját, s én egyre azon töprengtem: Uram, Teremtőm, vajjon kelle-e válik-e útunk Szolnoknál, vagy egész Körösig kísérem lesz ez az ijesztő árny, ki képes bennem nullfokra alászállítani a szépnem iránti lelkesedést!

A tiszai hídnál már ébren volt a chignonos hölgy, s berobogva a szolnoki állomás fedett pályaudvarába, siettem a nyomasztóvá vált légkörből, s nagyot lélekzettem, amint vonatinduláskor megpillantám egyik coupé-ablakban a rejtélyes utitárs búcsúra intő kacsóit.

»Vidd el szellő, ragadd el!« —

sohajték önkénytelenül, aztán siettem helyet foglalni egy rozoga vegyesvonat csendes ölében, s inkább lángoló honvágyam, mint a gőz szárnyain repültem az imá-dott otthon felé.

... NagyKörösön vagyunk, ebben a becsületes, tiszta magyar alföldi városban. Engem száz édes emlék két hozzá, nem csak ott születtem, de ott töltöttem az inas-éveket is; fanyar kevelység járja át való-mat annak tudatában, hogy multamról beszélhetek. Ismerem Köröst a legkisebb leig, mert valamely várost legjobban ismer a kántor, temető d'ák, meg a végrehajtó, én pedig e három közül egy voltam, no persze ezeözt tizenöt esztendővel.

Micsoda lelket emelő gyönyör lehetett az — ha akkori buksi fejemre föl tudtam volna fogni — hogy a tudományt, már olvan-amiyen adagokban én is ép azon falak között szedhettem magamba, hol egykor nem kisebb emberek, mint Arany János, Szász Károly, Szigáyi Sándor és Szabó Károly tartották érdemesnek professzoroskodni...

Nagy-Körös termékeny lapályon sikon fekszik, körös-körül viruló szőlőhegyektől környezve, melyeknek homokos földje el-lentál a halál vinczeleirje, a flóxera pusztító munkájának. Baj is lenne, ha ez a veszedelmes bogár itt is felülne tanyáját; mert valamire való körös ember a vizet csak mosdásra használja.

Igazán amilyen a sorsa jelenben a magyar embernek, nem esodálom, hogy olyan nagyon káromkodik. Ime a szőlőket irgalmatlanul pusztítja az a gyalázatos fé-reg, a buzának évek óta nincsen ára, alig tud rajta túladni a százhajú földmivelő, úgy, hogy a búzára ma már nemcsak eső-ért, meg napfényért kell imádkozni, hanem zsidóért is, aki megvegye.

Hej pedig oly áldott kövér itt a sikság, hogy a buzakalászt csaknem úgy kell megtámasztani, mint a szilvafát. Innen hordják ki a mindenfélét Pest és Bécs telhetetlen gyomrába. Hanem van is jó módja, töltött bugyellárisa a nagykörösi bátyámuraméknak, s itt sem ritkaság a 800—1000 holdas paraszt gazda. Akinek pedig holdjai nincsenek, az termesztí szőlőjében a fain kajszinbarackot, spanyol meggyet, meg fertályföldeskéjén az — uborkát. Mert ezek is mind körösi specialitások. Az alszegi menyecske vagy lány nyári reggeleken már 2—3 órakor utba van a piac-felé, hangzik a nagyuteza »kip-kop«-oló papucsának, s nem ritkán ékesen nyikorgó taligájának poetikus zajától. A bécsi kofák lámpavilág mellett vásárolják s öntik garmadába a sok szép hamvas gyümölcsöt, s adnak érte Zsuzsikának, Juliskának ropogós bankót — divatos ruhára, selyem keszkenőre. De ki is tudják választani a Kóbi meg a Márton boltjából úgy, hogy vasárnap, vagy ünnepnapon idegennek nehéz volna megkülönböztetni az egész héten arató paraszt leányt a homokoldali uri kisasszonyoktól.

Hanem a divat és a pántlika-kultusz bálványozása mellett szépen megfér a szelid erkölcsök ápolása is. A nép vallásos és és istenfélő, a vasárnapi templomot oly kevéssé mulasztaná el, akár csak a mi buzgó szarvasi hiveink. A jólékonyság gyakorlására csak egy példát hozok fel. Szalayné nénénk, V. Faragó Zsuzsanna, egyszerű, de módos paraszt asszony, ezelőtt 10—12 évvel diszes iskolaépületet, majd árvaházat építtetett az egyház számára. És több is akad ilyen értelmes fő s nemesen érző szív.

... Istenem, mintha csak tegnap előtt lett volna, t. i. mikor én ott gyerekeskedtem. Ugy halad az idő, mint kilencz ágártól üldözött nyúl. És mégis mennyit változott a város arculata, előnyére és ékeségére! A fő-utcák végig kikövezve, itt-amott csinos, izléses magán épületek emelkednek, a piacon imponzáns nagy vendéglő, gőzmalom, gőzfürdő. Iskola meg annyi van, hogy elég lenne egy felvidéki vármegyének. Maga a gymnasium áll még régi egyszerűségében, még most is ott van az a hely, hol a logaritmust verték a fejemhez in illo tempore, hol az én matematikai tudományokban való csodálatraméltó járatlanságom nem egyszer őszinte kétségbeesésbe ejtette jó professzoromat.

Hát légy áldva lelkemtől, te kedves öreg épület, te alma mater, a viszontlátás duzzadó és magasztos örömevel jár végig figyelmem, tekintetem tágas pódiumaidon, (ahogy akkor neveztük) magas tetődön, tantermeiden, falaidon le az udvar homokjáiig. Virulj, virágozzál Isten dicsőségére, emberek örömeire, a nemzet, a haza gyarapodására. Mindenek fölött légy áldva az én emlémben gazdagodott, reményben szegényedett lelkemtől!

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítás.

Szarvas, 1890. nov. 21.

Lanyha irányzat mellett a búza ára a héten, mintegy 15—20 krajczárral esett.

Külföld is igen csekély mennyiséget vásárolt helyi piacunkon.

Tartós rosz útaink következtében a hozatal alig említésre méltó.

Elkelt mintegy 2—300 mm. búza 7 frt 35 kr a vasúthoz szállítva.

Kicsinyben az árak következők:

Búza I. rendű piros 7.40—50

» » sárga 7.20—30

Árpa 6.— 6.50

Tengeri, morzsolt 5.20 5.50

Zab 6.— 6.50

Meteorologiai észleletek.

Szarvas, 1890. november 15-től 21-ig

Nap	Lég hőmérséklet					Szél-irány és erősség			Csap	
	7. ó. r.	1. d. u.	3. ó. est	közép						
Nov. 15	5.5	10.4	6.7	7.4	N3	N1	C0			
16	3.0	9.0	6.0	6.0	C0	C0	C0			
17	1.2	7.5	3.4	4.0	Nw	w3	W2			
18	1.4	6.8	2.0	3.1	N2	N4	N5			
19	1.2	4.7	2.3	1.9	N1	N3	N2			
20	0.6	5.2	2.8	2.9	N1	N2	W2			
21	2.5	8.0	6.4	5.6	C0	S2	Nw	4.1	0	

Jelmagyarázat: A szélirányok jelölése éjszaki=N, keleti=E, déli=S, nyugati=W, északkeleti=NE, dényugati=SW.

A csapadék alakjának jelölése: 0=eső, —=dörgés, z=dörgés villámlással, ny.=nyomok.

Szerkesztői üzenetek.

— Gy. G. Urhölgynek, Öcsöd. Tessék meghozatni Stein János, kolozsvári könyvkereskedőtől Farkas Ödön Dalait, (Vargha Gyula szövegeire) egytől-egyig gyöngyei a magyar műdalírodalomnak. Azok között, remélem, lehet megfelelőt találni.

Laukó Márton, Zágráb. A mai számmal megindítottuk, kívánva, hogy legalább is annyi gyönyörűséget szerezzen Önnek az olvasása, mint nekünk a megszerkesztése.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

Tanonczul

felvétetik egy jó házból való fiú

KOMLOVSZKY JÁNOS,

fűszer, norinbergi és rövidárú üzletében,
SZARVASON.

Egy jó karban lévő

R É Z Ü S T

2 akós, eladó. Hol? megmondja
a kiadóhivatal.

Görzi maróni!

A téli évad közeledtével ajánlom a következő cikkeket, ugymint:

Czukor finomított, **Czukorka**, különféle, **Csokoláde** francia és közönséges, **Cacao-liszt**, **Kávé** többféle. — **Franck**, **Tschinkel** és **Szalády Pót-kávé**, **Rizskása**, **Búza-dara**, **Gyöngykása**, **Szágo**, **Gelatin**, **Csóves-tészta**, **Thea- és Thea-sütemény**, **Jamaica Cuba** és belföldi **Rum**, **Francia és magyar Cognac**. Fehér-, vörös, valamint tokaji asszú **borok**. **Salon** és valódi amerikai **Petroleum**. Ugyszintén

HENGERMALMI LISZTEK.

Különféle **Sajtok**, **Szalámi**, **Déligyümölcs**. Mindenféle **Ásványviz**. A leg-jobb főzelékek.

A fenti cikkek mindig a legjobb minőségken rak-táron vannak és előnyös árak mellett lesznek kiszol-gálva.

Tisztelettel:

NYÁCSIK SOMA UTÓDA,

B-SZARVAS.

Debreczeni torma!

Zipser és König

zeneműkereskedése

Budapest, V. Váci-körút 24 sz.

ajánja a kiadásában megjelent következő legnépszerűbb zeneműveket:

Allaga G. Népfelkelési Galopp.	—75 kr.
Bahnert J. V. Irene Mazurka.	—75 »
Bánfi S. Holdvilágos éj keringő	1.20 »
Bátor és Hegyi. »Uff Király« I. II. füz. 3.— »	
Bátor és Hegyi. Lazuli Keringő.	1.— »
Bátor és Hegyi. Laula Polka Mazur.	—75 »
Bátor és Hegyi. Lazuli Induló.	—75 »
Bátor és Hegyi. Álom Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. Lolott Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. Katona induló.	1.— »
Bátor Sidor. Falun 10 magy. népdal	1.50 »
Bogdanský M. Salut á Cracovie Valse	1.— »
Bucalossi P. Dorothy Valse	1.— »
Dankó. Szegedi rózsák I. II.	2.40 »
Engländer L. Kiállítási induló	—75 »
Fekete G. Salut á Ivanovici	1.— »
Hegyi B. Alkonyatkor, 10 magyar népdal	1.50 kr.
Kleinecke R. Am Schwabenberg, Polka française	—75 »
Kleinecke R. Casino Walzer	1.— »
J. Ivanovici. Aurel Valse	1.— »
J. Ivanovici. La belle Roumaine Valse	1.— »
J. Ivanovici. Cleopatra Valse	1.— »
Linka Camillo. Valerie Valse	1.— »
Major Gyul. Ünnepek	6.— »
Major Jul J. Der Lenz	—75 »
Major Jul J. Ich habe dich geküsst	—75 »
Major Jul J. Ein Schrei	—75 »
Rosenzweig W. Vergangene Zeiten, Potpourri	1.50 »
Rosenzweig. Carola Keringő	1.— »
Scharf Robert. Blümchen am Wege Polka française	—75 »
Scharf Karl. Romanz hegedűre	1.20 »
Serly Lajos. Marcia-Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. »Titkos csók« I. füzet	1.80 »
Bátor és Hegyi. »Titkos csók« II. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« I. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« II. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« keringő	1.20 »
Hegyi B. »Don Gaspar induló«	1.— »
Rosenzweig W. »Farniente« keringő	—90 »
Rosenzweig H. »Nach Groszwardein« Induló	—75 »
Rosenzweig H. »Emancipirte Frauen« Induló	—80 »
Geiger M. »Influenza« polka frang.	—75 »
Joachim M. »Am Donaustrand« Polka schnell	—75 »
Ivanovici J. »La Serenade« keringő	1.— kr.

Üzleti hirdetés.

A téli idény küszöbén van szerencsém a t. közönség becses figyelmébe ajánlani eddigi jóhírű

férfi ruha-szabászati MŰTERMEMET.

Elvállalok minden a szabászat körébe vágó megbízást a legjutányosabb árak mellett a legújabb divat szerinti kivitelben. Miután legelsőrendű ruhaszövetgyárakkal állok összeköttetésben, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyválasztéku kelmékkel is gyári áron szolgálhatok tisztelt megrendelőimnek.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tömeges megrendelésért esedez

MAICZ FERENCZ,
férfi-szabó.

2—1 (Beliczey-út, Bent-féle ház.)

A kiválóbb fővárosi nagyobb cégekkel létesített közvetlen összekötteléseim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy nyomda-helyiségemben egy dusan felszerelt

író-papír, író- és rajzszeretek RAKTÁRÁT

berendezhettem úgy, hogy teljes bizalommal fordulhatok a t. közönséghez azon kérelemmel, miszerint író-papír, író- és rajzszeretek, valamint nyomtatványaik szükségletét nálam fedezni szíveskedjék, mint aki e téren minden igényt

teljes mértékben kielégíteni képes vagyok.

Ha azonban mégis valamely eddig nálam nem keresett papír, avagy írószer, valamint nyomtatvány raktáramban készletben nem volna, úgy annak lehető rövid idő alatti beszerzését, valamint a nyomtatványok elkészítését t. vevőim és megrendelőim részére eszközölöm.

A t. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradlam,

kiváló tisztelettel
SÁPSZKY JÁNOS,
nyomdatulajdonos.

Olcsó és jó kályhák.

A közönség becses figyelmét tisztelettel felhívom

VASKÁLYHA RAKTÁRAMRA,

melyet a közeledő téli idény alkalmából

legjobb gyártmányokkal gazdagon felszereltem.

Mélyen tisztelt vásárlóimnak eddigi bizalma remélni engedi,

hogy pártolásukkal ezuttal is szerencsétlenül fognak.

BÁRÁNY BÉLA

vaskereskedő

SZARVASON.

3—3

Kiadó lakás.

Özv. Ertl Ferenczné kényes-utczai házában két szoba, konyha, kamra és pinczéből álló

LAKÁS

azonnal haszonbérbe adatik.

Hónapos lakásnak is igen alkalmas.

Értekezni lehet a tulajdonosnővel.
1—3